

DISSERTATIO INAUGURALIS IURIDICA ²⁶
DE

**IVRE FRUCTIVVM A BONÆ
FIDEI POSSESSORE PER-
CEPTORVM**

^{QVAM}
ADSPIRANTE DIVINA GRATIA
RECTORE ACADEMIÆ IENENSIS MAGNIFICENTISSIMO
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO

DOMINO
VVILHELMO HENRICO

DVCE SAXONIAE IVLIACI CLIVIAE MONTIVM AN-
GARIAE WESTPHALIAE ET RELIQA

EX DECRETO
INCLVTAE FACVLTATIS IURIDICAE
SVB PRAESIDIO

VIRI ILLVSTRIS ET EXCELLENTISSIMI
DOMINI

CHRISTIANI WILDVOGELII

ICTI CELEBERRIMI SERENISSIMI DVCE SAXO-ISENACENSIS CONSII IARI
INTIMI CVRIAE PROVINCIALIS ADSESSORIS FACVLTATIS IURIDICAE ET
SCABINVS SENIORIS ITEMQVE IVRIS PVBLICI ET FEVDALIS NEC
NON CODICIS ET NOVELLARVM PROFESSORIS PVBLICI
ORDINARIJ

PATRONI AC PROMOTORIS SVI PIE COLENDI
PRO LICENTIA IN VTROQVE IVRE OBTINENDA
PVBLICAE ERVDITORVM DISQVVSITIONI
IN AVDITORIO ICTORVM HORIS CONSVETIS ANTE ET POMER-
SVBIICIT

CHRISTIANVS FRIDERICVS Winter/

ADVOC. RONNEB.
AD D. XVI. SEPT. M D CC XXIV.

IENAE, LITTERIS MVLLERIANIS.

DEI GRATIA
FRANCISCVS
PER
CHRISTIANVM

WILLIELMO HENRICO

CHRISTIANVS HENRICO

FRANCISCVS HENRICO

CHRISTIANVS HENRICO

AD D. MDCCLXXIII
FRANCISCVS HENRICO

IN NOMINE DOMINI NOSTRI IESV CHRISTI
AD OMNES ACTVS OMNIAQVE CONSILIA
PROGREDIMVR.

Thef. I.

Solemnibus exantlatis exami-
nibus, ab illustri huius cele-
berrimae Academiae Salanae
ICTorum ordine ad haben-
dam Disputationem inaugu-
ralem beueuole admissus sum. Thema elegi
haud sterile, nec satis extricatum. Multi enim
legum interpretes mox iniquius, mox favorabi-
lius in bonae fidei possessorem statuunt, ita vt
haec in ambiguitate iudices, quo quisque odio
trahitur vel fauore, decernere possint, quod
volunt, tuti a metu, quod male iudicando li-

*Propos-
tum.*

A 2

tem

tem suam fecisse dicantur. Ego igitur operae pretium esse duxi, in huius materiae, quotidie usum suum in foro exerentis, indolem paullo penitius indagare, legum Romanarum dispositionem eruere, & modernorum Ictorum opiniones ac dissensus proponere, atque, rationibus cuiusue adductis, meliorem, ut arbitror, sententiam eligere; ingente profectus, nihil interea quicquam secus sententiarum auctoritatis me per hunc laborem detrahere, sed, solo veritatis studio commotum, haec omnia proferre voluisse.

Thef. II.

Commen-
datur ru-
brica ex-
plicatio.

Rubrica Dissertationis ita sese habet: *De Iure fructuum a b. f. possessore perceptorum.* Singula verba, quantum opus, explicabimus. Nam recte CICERO, *omnem*, inquit, *quae a ratione suscipitur de re aliqua, institutionem a definitione proficisci debere, ut intelligi possit, quid sit de quo disputatur, L. 1. de Offic. c. 1.* Hinc & IULIANI nostri in *l. 13. S. 3. de reb. dub.* elegans & ad amusem huc quadrans effatum occurrit, animaduertendum suadentis, quid sit, de quo quaeratur.

Thef.

Thef. III.

Duplex autem Logicorum definitio est, nominalis alia, alia realis. Vtraque attendi debet, si in rei tractatione feliciter, & sine offensa progredi velimus. Occurrit enim hic quaedam cum nucleo paritas, quem duplici natura putamine valluit; altero crassiore, quod nisi amoueris, frustra palatum spe captandi cibi solaberis; altero vero tenuiore, quod esum nuclei quidem non impedit, saporem tamen & dulcedinem non nihil corrumpit. Sic nisi in doctrinis vocem aequiuocationis velut cortice exemeris, in vanum rei intellectum scrutaberis, & ni naturam rei, definitionis ope, distincte cognoueris, confusionis amaritudo iucunditatem scientiae non leuiter corrumpet.

*Duplex
Logico-
rum defi-
nitio.*

Thef. IV.

Non equidem eos laudo, qui plus iusto nominalibus, vt aiunt, definitionibus, siue vo- cum studio dediti sunt, & semper *ονομαολο- γειες* umbram pro Iunone amplectuntur. Nec tamen cum Epicuro facere possum, qui, teste A. GELLIO *Noſt. Attic. L. 2. c. 9.* curas vo- cum, verborumque elegantias ac pondera non

*Quid de
studio cry-
mologico
sentien-
dum.*

modo non sectatus; sed & omnino infectatus est. Et profecto, si cetera, quae vulgo ipsi imputantur, a quibus tamen eum speciose admouum, & satis eleganter vindicauit PETRVS GASSENDVS, paradoxa non sint, hoc vno singularitatis, vt ita loquar, & nouitatis studii notam, cum temere a reliquis philosophis secessum fecit, effugere haud potest. Perplacet mihi ALEXANDER ab ALEXAND. *L. 3. Genial. diar. c. 4.* quando pessime cum his actum existimat, qui praetermissa latinae linguae nitore & cultu verborum, se protinus ad legum interpretamenta praecipites tradunt, magno errore nimis propeae festinationis; si quidem hoc primum docendi sunt, quonam modo vim, ac sensa verborum, & ICTorum mentem plane percipiant, vt, si quid in controuersiam venit, non sensus praeposteros, sed proprios assequantur significatus. Igitur antequam rem aggredior ipsam, ipsorum verborum originem & proprietatem indagasse haud pigebit, cum ex verborum intelligentia magnam partem rerum dependeat cognitio, iuxta *L. ult. C. de legit. tut.* indeque etiam est, quod ICTi, veram quippe philo-

philosophiam sectantes, *L. 1. §. 1. de Inst. & Jur.* toties solliciti sint in eruendis vocabulis, quod ex innumeris iuris particulis patescit, & vel solus Pandectarum TITVELS *de verborum significat.* comprobatum dat. Adprime huc collimat, quod de LABEONE ANTISTIO memorat A. GELLIVS *Noct. Attic. Lib. 13. c. 10.* eum, non spernendi nominis ICTUM, latinarum vocum origines, rationesque percullisse, adeo, vt hac praecipue scientia ad enodandos plerisque iuris laqueos vsus fuerit. Et quem fugit, quot menda eruditorum manus, solo verborum studio, e nostro Iuris Corpore expurgaverit, & quot loca pristino suo nitore genuinus artis criticae vsus restituerit, exemplo potest esse BYNCKERSHOEKIVS *in suis Observationibus*, & GUNDLINGIVS *in suis Gundlingianis*. Lubens tamen fateor, aliquam vocabulorum rationem esse habendum, potiozem autem rerum, *L. 7. §. 1. de suppellect. legat. L. 17. de legib.*

Thef. V.

Vocabulum *Iuris*, quod in fronte Dissertationis occurrit, apud DD. ad nauseam vsque explicatum est. Alii id deriuant a iussu, seu iuben-

Vnde Ius dicatur, & quid hoc loco significet.

iubendo, SPIEGEL. in Lexic. CALVIN. in Lexic. Alii a iustitia, vt VLPIAN. in L. 1. pr. de iustit. & iur. quod ἔτυμον e philosophia, non e grammatica petum est, CONT. L. 2. Lect. c. 6. ira, vt VLPIANI collectio talis sit: Ars omnis a subiecto, quod tractat, denominanda: ius est ars boni & aequi, & consequenter iustitiae: est igitur ius a iustitia adpellatum, vt ratiocinatur SIM. a LEEVWEN ad c. l. conf. STRAVCH. D. 1. Tb. 1. & praecipue CONANVS L. 1. c. 2. Ius hoc loco accipitur pro eo, quod in legibus & constitutionibus superiorum de fructibus a bonae fidei possessore perceptis dispositum est.

Thes. VI.

*Fructus
unde dicitur,
& quo
in sensu
accipi de-
beat.*

Fructus dicitur a fruendo, & est nomen generis, quo ea omnia, quae terra gignuntur, proprie comprehendimus, late GOEDD. ad l. 77. de verb. sig. atque eius duae sunt species, quarum altera frugum nomine adpellatur, nimirum quae minutae fruges dicuntur, hoc est, quae arista & siliqua continentur; altera vero generis nomen retinet, & quicquid praeterea ex terra natum, ad hominum vel animalium alimentum pertinet, complectitur, vt vinum & ole-

& oleum, poma, foenum &c. *L. 77. d. V. S. l. 48. de. usufr.* Postea vero fructuum adpellatio generaliter ad omnem rei corporalis & incorporalis prouentum relata est. Vnde mercedes rerum, quae locari solent, & omne commodum aut emolumentum, quod ex aliqua percipitur, fructus dicuntur. Hinc recte GOTHOFR. ad *l. 19. de usufr.* scribit, quod fructus adpellatione contineatur, quidquid ex re percipitur, item pensio omnis, & utilitas rei accidens. Ergo breuissimis fructus definiri possunt, quod sint rerum emolumenta. An partus ancillae fructus nomine veniret, disputarunt veteres Icti, vid. CICERON. *L. 1. de finib.* obtinuit BRVTI sententia, qui quaestionem negabat, ex ratione, quod in fructu hominis homo esse non possit. *l. 68. de usufr.* Sed licet BRVTI sententia vera sit, eius tamen ratio non videtur satis stringere. Nam quidni homo in hominis fructu esse potest, si homo in hominis dominio esse potest? Hinc alii aliam adferunt rationem. IUSTINIANVS in §. 37. *I. de rer. diuis.* dicit, *absurdum videri, hominem in fructu esse, cum omnes fructus rerum natura gra-*

B tia

tia hominis comparauerit, quae verba mutuauit a CAIO in *l. 28. de usur.* Optima ratio videtur esse ea, quae extat apud VLPIANVM in *l. 27. de hered. petit. quod ancillae non ad hoc comparantur, vt pariant, sed vt seruiant*, conferratur ex professo GALVAN. *de usufr. c. 29.* Ceterum in nostra dissertatione fructuum nomine intelligimus, quae pertinent ad eorum conceptum generaliore[m].

Thes. VII.

*Fructuum
diuisiones.*

Vt vero infra eo felicius scopum praefixum attingere, & maiore cum adcuracione ad diuersas quaestiones respondere quaeamus, e re esse mihi videtur, varias fructuum diuisiones hic subiungere. Sunt autem fructus vel NATVRALES, qui ex ipsa re proueniunt atque nascuntur, quorum rursus alii sunt *Naturales in specie*, in quibus producendis hominis industria parum confert, quo pertinent gramina, ligna, carbones, &c. alii *Industriales*, ad quos prouocandos hominis opera atque labor multum contribuit, quo referre debemus frumenta, olera, & similia. Vel CIVILES, qui non ex ipsa re nascuntur, sed occasione rei proueniunt,

vt

vt sunt vsurae, locaria, & annui redditus. Deinde sunt vel PENDENTES, qui adhuc terrae vel arboribus cohaerent, vel quorum dies nondum venit. Vel SEPARATI seu PERCEPTI, qui a terra vel corpore, ex quo prouenerunt, collecti, decerpti & resecti sunt, licet nondum v.g. in horreum relati sint, VINN. ad §. 35. I. de rer. diu. n. 3. qui percepti fructus iterum sunt vel *extantes*, qui aut naturali aut ciuili ratione adhuc in rerum natura sunt, vel *consumti*, qui aut naturali, v.g. per esum atque potum, aut ciuili ratione, vt per vsucapionem, non amplius existere intelliguntur. Vel sunt denique PERCIPENDI, quos possessor, si voluisset, percipere potuisset, sed neglexit. Vtilem horum omnium adplicationem suo loco habebimus.

Thes. VIII.

Porro cum in rubro nostro *bonae fidei* De conce-
 mencio iniicitur, quid per *bonum*, quid per *fidem*, ^{vtu bona} _{fidei.}
 quid denique per *bonam fidem* intelligamus, interpretandum est. Bonum in philosophia generaliter significat, quod est conueniens naturae. Et duplex solet constitui: aliud bonum naturale, aliud bonum morale. Illud est res

conueniens ad conseruationem naturae, seu nata ad bonum vsum, vt cibus, potus, valetudo, opes & diuitiae &c. Hoc est, quod in actionibus conueniens est, iudicio mentis adhibito, quo pertinet id, quod honestum est, & cernitur in virtutibus. In sensu iuridico, quem hic eruimus, bonum idem est, quod iustum atque legibus comprobatum est. Fidei vocabulum est valde *πολύσημον*. Sic Fides pro Dea a Romanis culta legitur. Sic quandoque accipitur pro cautione, vt in *l. 12. C. de proximis Sacror. seruior.* quandoque pro promissione, eiusque praestatione sumitur, vt fides dicta sit, quasi vt FIAT dictum, *CIC. l. 1. de offic.* Hinc *ULPIANVS* in *l. 11. §. 1. de act. emt. nihil magis*, inquit, *bonae fidei congruit, quam id praestari, quod inter contrabentes actum est.* Plura inuenire licet apud iuris lexicographos. Frequentius accipitur pro opinione atque persuasione, quam quis de re aliqua habet, vt *BRISON. de verbor. significat.* ostendit. Hisce praemissis, iam facile definire possumus, quid in nostro rubro per bonam fidem indigitare velimus. Nimirum per bonam fidem intelligimus

mus illam iustam atque legibus adprobatam opinionem, quamquis de possessione sua habet, qua putat rem possessam suam esse, cum ignorat rem esse alienam. Nam quoniam eam ex titulo domini translativo accepit ab eo, quem dominum esse, aut alias facultatem alienandi habere credebat, non potest non fiduciam firmam habere, hanc rem ad se pertinere, vid. *l. 109. de verb. signif. l. 24. de usucap.*

Thef. IX.

Possessor a possidendo nomen trahit. Possidere autem late significat rei alicuius detentionem. Innumeris autem modis id possidere accipitur, vid. COLLEG. ARGENTORAT. *de acquirend. possess.* §. 2. Si non omnes, potiores tamen, possessionis significatus adducam. Sumitur I.) pro detentione qualibet, saltem quae habet restituendi facultatem, *l. 9. in f. de rei vindic.* & qui ita possident, non tam possidere, quam in possessione esse dicuntur, veluti depositarii, aut commodatarii. 2.) Pro detentione, cum animo, aut cum affectione sibi habendi, *l. 3. §. 8. l. 25. §. 1. de adquir. possess.* 3.) Pro detentione cum opinione domini, *l. 25. de usurpat.*

Quid sit bona fidei possessor.

*usurpat. & usuc. §. 4. I. per quas pers. cuiq. ad-
quir.* 4.) Pro detentione custodiae causa, vt
fit in missione in possessionem ex primo decre-
to, l. 3. §. f. *de adquir. possess.* 5.) Pro hereditate
praetoria, quo tamen sensu vocem *bonorum*
iuxta se requirit, & dicitur bonorum possessio.
Vt autem dicamus, quo in sensu nostro pos-
sessori possessionem adscribamus, facile est col-
ligere, illud fieri debere iuxta significatum ter-
tium. Nam possessor noster habere debet qua-
litate bonae fidei, ita vt firmiter credat, se rei
possessae esse dominum, cum eius possessionem
iusto titulo ad transferendum dominium alias
habili nactus est, atque ab eo accepit, quem
dominum esse putabat. §. 35. *de rer. diuis.* Hinc
bonae fidei possessor est, qui iuxta opinionem cre-
dit rem esse suam; cui opponitur malae fidei
possessor, qui scit rem esse alienam. Sed sin-
gularis quaestio hic occurrit, quorsum dubitans
de iustitia possessionis suae sit referendus, vtrum
ad bonae, ad vero ad malae fidei possessorem?
Ex natura dubitationis ad neutrum referri pot-
est, si tamen ad alterutrum referendus sit, di-
stinguunt doctores, an iam in ipso contractu,
ex quo

ex quo possessionem accepit dubitauerit, & haberi potest pro malae fidei possessore; potuisset enim abstinere, & rem non comparare, STRYK. *de Iur. Sensf. Diff. 10. c. 4. n. 73.* an vero post contractum & obtentam iam possessionem dubitauerit, & censei nihilominus potest bonae fidei possessor, cum leges initium possessionis considerant, *l. 48. in f. de usurp. & usucap.* STRVV. *Exerc. 43. Tb. 12.* Sed huius philosophiae difficilis erit applicatio, cum dubitans a vero domino conuentus nil proferet de suo dubio, & quo ex tempore dubitare inceperit. Deinde ex iuris sententia quilibet bona fide possidere censetur, qui cum iusto titulo rem possidet, *c. 1. x. de praescript.* Ergo actor malam reo fidem exprobrans, onus probandi sustinere debet. *l. 18. §. 1. de probat. l. penult. Cod. de euid.*

Thef. X.

Quid percepti fructus sint, iam dictum est in praeced. §. 7. obseruamus tamen, subtili ratione, a multis discerni fructus *separatos & perceptos* ad concilianda veterum Ictorum loca repugnantia. Quandoque enim illos aperte dis-

An fructus separati & percepti discernent.

iun-

iungunt tanquam diuersos, vt in l. 25. §. 1. de
usur. vbi IULIANVS, *praeterea*, inquit, cum ad
fructuarium pertineant fructus a quolibet sati,
 quanto magis hoc in bonae fidei possessoribus re-
 ciendum est, qui plus iuris in percipiendis fru-
 ctibus habent, cum fructuarii quidem non fiant,
 antequam ab eo PERCIPIANTVR; ad bonae fidei
 autem possessorem pertineant, quoquo modo a
 solo SEPARATI fuerint & in l. 48. pr. de acquir.
rerum dom. vbi verba PAVLLI haec sunt: Bonae
 fidei emtor non dubie percipiendo fructus, etiam
 ex aliena re, suos interim facit, non tantum eos,
 qui diligentia & opera eius peruenerunt, sed om-
 nes: quia quod ad fructus attinet, loco domi-
 ni pene est; denique etiam PRIVSQVAM PERCI-
 PIAT, STATIM VBI A SOLO SEPARATI SVNT, bo-
 nae fidei emtoris fiunt. Quandoque vero illos
 coniungunt & synonymice accipiunt, vt in l.
 13. quib. mod. *ususfr. amitt.* vbi LABEO, fructum-
 que PERCIPI, ait, spica aut foeno CAESO, aut
 vna ADEMTA, aut EXCVSSA olea, quanquam non-
 dum tritum frumentum, aut oleum factum, vel
 vindemia coacta sit. & in l. 78. de rei vindic.
 vbi idem LABEO, ex PAVLLO refert, perceptio-
 nem

nem fructus accipi debere, non si PERFECTE (perfecte enim pro perfecti omnino legendum) collecti, sed etiam COEPTI ITA PERCIPI UT TERRA CONTINERE SE FRUCTVS DESIERINT: veluti: si oliuae, vuae lectae, nondum autem vinum, oleum ab aliquo factum sit: Statim enim ipse accepisse fructum existimandus est. addatur §. 36. l. de rer. diuis. Ad hos igitur textus conciliandos multifariam procedunt Doctores, quos inter impense mihi placet GALVANVS de Vusufr. c. 28. iuxta quem separatio duplex est, aut mera aut mixta: meram intelligit illam, per quam fructus simpliciter separantur a solo, non autem percipiuntur a bonae fidei possessore, de qua agit alleg. l. 13. in fine vbi adfertur exemplum oleae, quae per se deciderit: Sane ibi separatio a perceptione disiungitur, sicut & in eo casu, quo fructus non a bonae fidei possessore, sed ab alio forte separatus est, l. 12. §. 5. de usufr. mixtam autem intelligit eam, quae cum perceptione coniungitur, hoc est, per quam fructus a bonae fidei possessore non nude tantum separatur, verum etiam percipitur, vt cum quis ea intentione separat fructum, vt eum sibi habeat,

C

beat, atque adquirat, de qua in *cit. l. 13. vers. fructumque percipi* & in *d. l. 78. vers. perceptionem fructuum*, in quibus separatio cum perceptione ipsa coniungitur atque confunditur. Nuda ergo seu mera separatio equidem a perceptione differt, non vero mixta, quae cum animo sibi habendi coniuncta, haec enim qualificata separatio utique cum perceptione coincidit. Sane percepti dicuntur illi fructus, qui a bonae fidei possessore capiuntur sibi, atque accipiuntur, hoc est, non nude tantum a fundo separantur, sed etiam personae ipsius percipientis iunguntur, & in summa, quos percipiens ita adprehendit, ut sibi habeat, unde & eos accipere & percipere usurpantur tanquam synonyma in *d. l. 78. in fin. de rei vind.* Haec autem perceptio similiter duplex dici potest, naturalis & civilis: per illam intellige, quando quis vere sibi ipsi, actu aliquo, capit & adprehendit fructum; per hanc vero intellige, quando quis vere non adprehendit ac ad se trahit fructum, sed actu aliquo, ex dispositione iuris civilis, adprehendere intelligitur, ut cum quis fructum duntaxat separat a solo, nondum tamen colligit,

git, aut cogit, dummodo sit eius mentis, ut velit illum apprehendere; prope enim est, ut apprehendisse videatur is, qui praeparat apprehensionem per hanc praeviam & antecedentem separationem. Quamobrem cum haec non sit vera perceptio, proinde a GALVANO civilis nominatur, quoniam consistit in existimatione iuris civilis eam habentis pro vera perceptione, quo sensu scribit PAVLLVS in *d. l. 78. in fine de rei vindic.* de eo qui tantum a solo fructum separauerit: *ipse accepisse*, i. e. percepisse, ut ex praecedentibus patet, *fructus* existimandus est, nimirum fictione ac interpretatione iuris civilis: Sed & in eo differunt ista duo genera perceptionum, quod naturalis est perfecta & absoluta, civilis vero est imperfecta, & inchoata, ut ipse PAVLLVS in *l. cit. 78.* de naturaliter perceptis fructibus scribit, eos esse *perfecte collectos*, de civiliter autem perceptis, eos *incipi percipi*. Ex haecenus dictis iam constare potest, qua ratione fructus separati & percepti a veteribus iuris conditoribus mox distinguantur mox coniungantur. Sane fructus separati ea intentione, ut eos aliquis sibi habeat, vel habere velit, utique

cum perceptis coincidunt. Et hoc modo etiam eos supra *Tb. 7.* copulauimus.

Thef. XI.

Quos fructus suos faciat b. f. possessor.

Iam progredimur ad ipsum ius, quod bonae fidei possessor in fructibus perceptis habet. Ex Legum textibus autem sequentem formabimus thesin. Ad bonae fidei possessorem pertinent omnes omnino fructus percepti, & quidem, si ante verus dominus superueniat, quam usucapio rei possessae absoluta sit, & suam rem vindicet, extantes revocabiliter, consumti autem irrevocabiliter, ita ut de his posterioribus vero rei domino plane non teneatur, licet ex iis factus sit locupletior.

Thef. XII.

Quo modo & genere haec fructuum adquisitio fiat.

Si ad possessorem bonae fidei fructus percepti pertinent, aliquo acquisitionis genere ut gaudeat, utique necesse est. Sed quaeritur, ad quod acquirendi genus, vel quem acquirendi modum haec fructuum perceptio referri debeat? Meo iudicio fructuum adquisitio, quae bonae fidei possessori in iure nostro tribuitur, ad naturales, eosque originarios acquirendi modos, & quidem ad accessionem referri potest,

est, non tamen absque omni irregularitatis specie. Nam proprie non pertinet ad accessionem naturalem, cum eius ratio rei proprietatem requirere videtur, quam bonae fidei possessor non habet, nec ad accessionem industrialem, cum solum factum, v. g. cura & cultura, vel etiam sola fructuum perceptio, ad acquirendos fructus non sufficit, cum alias malae fidei possessor eadem ratione per culturam & curam fructus suos faceret, quod tamen facere non potest, vt clare *verba final. §. 35. I. de rerum diu. disponunt.* Casualis seu fortuitae accessionis fundamentum huc plane non quadrat. Vt igitur in ambiguitate hac certum, vel saltem probabile aliquid statuam, puto, bonae fidei possessorem acquirere fructus accessione naturali, instar domini, ceu cernitur in foetura animalium, ob iuris rationem, quod in dubio bona fide acquisita possessio idem operetur, quod alias operatur verum dominium, *l. 25. §. 1. de usur.* vbi disertis verbis IULIANVS, *porro bonae fidei possessor, inquit, in percipiendis fructibus id iuris habet, quod dominis praediorum tributum est. & l. 48. pr. de acquir. rer. dom.* in

qua PAVLLVS ita loquitur: *Bonae fidei emtor* (id est quilibet bonae fidei possessor, siue possessionem ex titulo oneroso siue lucratiuo, velut ex donatione, acceperit, vt perspicuis verbis ampliat IVSTINIANVS in §. 35. I. de rer. diu. ibi: *Si quis a non domino, quem dominum esse crediderit, bona fide fundum emerit, vel ex donatione &c.) non dubie percipiendo fructus etiam ex aliena re, suos interim facit, - - - quia quod ad fructus attinet, loco domini pene est.* Hinc etiam est, quod bonae fidei possessor non tantum fructus, sed & cetera fere omnia, quae dominis tribuuntur, sibi in iure tributa videat. Sic loco rei vindicationis, quam verus dominus habet, aequae vtilis, amissa possessione, habet actionem, scilicet Publicianam in rem, §. 4. I. de act. & tot. tit. π. de public. in rem act. De remediis possessoriiis, quin iis gaudeat bonae fidei possessor, plane dubium non est, cum in interdictorum materia parum interest, vtrum quis iuste, an iniuste possideat, l. 3. §. 5. de acquir. possess. Nam etiam possessori iniusto interdictione dari, v. g. retinendae possessionis, modo ne iniuste possideat ab aduersario, tralati-
tium

tium est, l. 1. §. f. & l. 2. *uti possidet.* Porro
 vt seruus domino suo acquirit, ita etiam seruus
 bona fide possessus acquirit suo possessori, §. 5.
l. per quas person. cuique adquir. In summa,
 bona fides tantundem praestat possidenti, quan-
 tum rei veritas, quotiens lex per contrarii dispo-
 sitionem impedimento non est, l. 136. *de reg.*
iur. dicimus ergo, fructus adquiri duplicis do-
 minii ratione, scilicet aut per verum ipsius rei
 dominium, aut per quasi dominium seu domi-
 nium possessionis, quod praetor bonae fidei
 possessori tribuit, & sic possessor bonae fidei,
 licet fructus non adquirat per ipsius rei domi-
 nium, acquirit tamen per quasi seu possessionis
 dominium ipsi a iure ex aequitate, ob bonae fi-
 dei indolem, indultum, ita tamen, vt adquisi-
 tionis fundamentum & causa sit equidem hoc
 quasi dominium, attamen id ipsum cum ipsa
 fructuum perceptione, ad minimum vt causa
 sine qua non, coniunctum esse debeat, ne ad-
 modum praepiudicetur praedominio veri domi-
 ni, quod in re sua habet.

Thef. XIII.

Hinc etiam fructus pendentes non pertinent *Fructus*
 ad *pendentes*

non perti-
nent ad b.
f. possessio-
nem.

ad bonae fidei possessorem, sed ad ipsius fundi dominum, quod diserte habent veteres Icti, vt ex IULIANO PAVLLVS in l. 13. in fin. quib. mod. ususfr. amitt. ob euidentem iuris rationem, cum fructus, dum pendent, fundi pars esse censentur, l. 44. de rei vindic. l. 17. de action. emt. perinde vt partus in vtero portio viscerum maternorum dicitur in l. 1. §. 1. de inspici. ventr. Et constat fructus pendentes non seminis conditionem sequi, sed soli, l. 25. pr. de usur. solum autem ipsum ad bonae fidei possessorem haud spectat, cum proprietas nil commune habet cum possessione, l. 12. §. 1. de adquir. possess. Neque obstat, quod in praeced. Thesi bonae fidei possessori adscriptimus dominium possessionis. Nam aliud fundi, aliud possessionis seu quasi dominium: illud versatur circa corpus ipsius fundi, hoc vero circa eius utilitates: fructus autem pendentes sunt quidem portiones fundi, sed sine utilitate, quam tunc tantum praebere possunt, cum separantur a fundo, atque ad eum statum peruenerunt, vt illis homines vti ac frui possint, GALVAN. de usufr. c. 28. n. 9. Inde est, quod dominus ipsius rei eandem pro-

propter hos fructus habeat actiones, quas habet propter ipsam rem, puta rei vindicationem, ob l. 44. de rei vindic. vel conditionem furtivam, ut ex IULIANO ULPIANVS in l. 12. §. 5. de usufr. adducit his verbis: *Si fur, inquit, decerpserit vel desecuerit fructus maturos pendentes, cui conditione teneatur, domino fundi, an fructuario? Et putat, quoniam fructus non sunt fructuarii, nisi ab eo percipiuntur, licet ab alio terra separentur, magis proprietario conditionem competere.* Ex hactenus adductis liquido adparet, fructus pendentes absolute fundum sequi, & sic superuenienti domino, & fundum suum vindicanti vna cum fundo restituendos esse.

Thesi XIV.

Diximus ergo in *Tb. 11.* nostrum bonae fidei possessorem tantum fructus perceptos suos facere. Hoc autem verissimum est, & iuris textibus extra omnem controuersiam positus vincitur, l. 48. de acquir. rer. dom. cuius verba in *praec. Tb. 12.* adduximus, l. 4. §. 2. *fin. regund.* vbi PAVLLVS, post *litem autem contestatam*, ait, *etiam fructus venient in hoc iudicio:*

D

Nam

Nam §. culpa & dolus exinde praestantur. Sed ante iudicium percepti non omnimodo hoc iniudicium venient: aut enim BONA FIDE PERCEPIT, ET LYCRARI EVM OPORTET, SI EOS CONSUMSIT; aut mala fide, & condici oportet. add. l. 25. §. 1. seq. de usur. & videatur omnino clarus textus apud IUSTINIANVM §. 35. I. de rer. diu. ibi naturali ratione placuit, fructus quos percepit, eius esse. Hinc etiam foetus animalium statim fiunt bonae fidei possessoris, i. e. eo momento, quo eduntur & separantur ab animalibus, vt THEOPHILVS explicat §. 37. I. de rer. diu. Neque vero temere in hanc sententiam delapsi sunt romani iuris conditores, sed consulto ac prudenter. Principio enim bonae fidei possessor habet possessionis dominium, quo continetur amplissima facultas capiendi utilitates omnes, quorquot a re possessa producantur, ita, vt in ordine ad eas utilitates, is in fundo ipso, vt philosophatur GALVAN. de usufr. c. 28. n. 10. si non verum dominium, saltem aliquam illius dominii imaginem ex aequitate, & potestate iuris praetorii habere intelligatur. Deinde supra Th. 12. probatum dedimus, hanc perceptorum fru-

fructuum acquisitionem ad modos acquirendi naturales pertinere, & ipse IUSTINIANVS ad naturalem rationem prouocat in *citat.* §. 35. *l. de rer. diu.* Vt vero bonae fidei possessor fructus perceptos suos faciat, non sufficit, eum rem ab initio bona fide accepisse, si postea cognouerit rem alienam esse: nam ex eo tempore, ut bonae fidei possessor esse definit, ita quoque ei denegatur fructuum acquisitio, *l. 23. §. 1. de acquir. rerum dom.* in quo textu quaestio, quamdiu seruus bona fide seruiens possessori suo adquirat, deciditur ita: *Tandiu autem acquirit, quamdiu bona fide seruit: Ceterum si coeperit scire, esse eum alienum vel liberum, videamus an ei adquirat? quaestio in eo est; vtrum INITIUM spectamus, an SINGVLA MOMENTA? Et magis est, ut SINGVLA MOMENTA spectemus.* Nam licet vsucapio procedat in eo, qui ab initio bonam fidem habuit, & postea, rem alienam esse, cognouit, *l. pen. pro emtor. l. vn. C. de vsuc. transfor.* hoc tamen ad rem nostram nil facere potest, quippe in vsucapione tantum vna adquisitio est, & ideo in ea sufficit, vel initium possessionis iustum esse: in fructibus au-

tem acquirendis, vt multae sunt acquisitiones, ita & in singulis bona fides spectanda, nec vnum initium, vt in vsucapione, sed singula momenta, vt in nostra *l. 23. §. 1. in fin. de acquir. rer. dom.* & in *l. 48. §. 1. eod.* Grauius videtur ob stare, quod IULIANVS bonae fidei possessorem in percipiendis fructibus etiam eum intelligat, qui postea cognouit, rem alienam esse, quamdiu res euicta non fuerit, in *l. 25. §. 2. de vsur.* Sane PETR. COSTAL. in suis *Aduersar. ad b. l. 25.* irreconciliabilem statuit pugnam inter *b. l. 25.* & praecedentem textum in *l. 48. §. 1. de acquir. rer. dom.* his verbis: *Mibi certe res, ait, solui posse non videtur: malo enim desiderari in me diligentiam, quam accusari stultitiam meam.* & cum COSTALIO multi alii consentiunt, qui hanc controuersiam tam difficilem esse fatentur, vt nullo modo, sine manifesta calumnia, conciliari possit, vid. COVARRUV. *L. 1. var. resol. c. 3. n. 7.* & quos adlegat. CYPR. REGNER. in *Cens. ad c. l. 25.* Alii vero mox hoc, mox alio modo conciliationem tentarunt, piaculo sibi ducentes, si vllam in Iuris corpore antinomiam admitterent: Lepida sunt, quae

HARPRECHT ad §. 35. l. de rer. div. n. 83. profert, nos tamen, dicens, qualemcunque rationem, qua pugnantis ista responsa ad concordiam reducantur, malumus admittere, quam laudatissimum Imperatorem Iustinianum, qui in l. 2. §. 15. C. de vet. iur. enucl. negat, eiusmodi antinomiam in iure inueniri, quae subtili adhibita cogitatione explicari nequeat, mendacii accusare; interim non inepte idem ratiocinatur, quod ad ipsam horum textuum conciliationem attinet; contrarietatem enim ita tolli posse putat: Bonae fidei possessor, post scientiam rei alienae superuenientem, fructus nihilominus suos facit, donec fundus euincatur: Suum autem facere, nihil aliud significat, quam dominium acquirere. Quare quod IULIANVS ait, in d. l. 25. §. ult. bonae fidei possessorem, qui rescit, rem alienam esse, fructus vsque ad euictionem suos facere; hanc habet sententiam, quod interim eorum fructuum, quos percepit, dominus efficiatur. Quod vero in c. l. 48. §. 7. PAVLLVS tradit, bonae fidei possessorem, postquam rem esse alienam expertus est, suos fructus non facere, hunc continet sensum, quod bonae fidei

possessor post scientiam de re aliena superuenientem, fructus non lucretur. Aliud autem est, suum aliquid facere, aliud lucrari. Is quidem, qui lucratur, suum facit, sed non omnis, qui suum facit, lucratur. Interdum namque quod suum quis facit, restituere cogitur, ut mox inferius habebimus. Itaque paucis dicere possumus, *legem 25. §. 2.* intelligi posse de dominio fructuum revocabili, *legem vero cit. 48. §. 1.* de dominio irrevocabili, ita ut bonae fidei possessor, qui postea rescivit, rem esse alienam, fructus perceptos quidem suos faciat, nec in ea perceptione ab eo, qui se dominum esse intendit, pendente lite, quamdiu de scientia nondum vere constat, turbari queat: at re euicta, & legitimo iudicio ablata, si de restitutione fructuum & effectu acquisitionis quaeratur, retro versus malae fidei possessor intelligatur, quo ex tempore rescivit rem esse alienam, atque exinde etiam fructuum nomine teneatur, ut alius malae fidei possessor, VINN. *in Comment. ad §. 35. I. de rer. diuis. n. 5.* FACHIN. *controuers. L. 1. c. 59.* Interim huc trahi, adplicariue debent quae *supra in Thes. 9. in fin.* attulimus, ita ut actor

actor scientiam rei alienae possessori obiciens, suam intentionem probare teneatur, cum bonae fidei praesumptio pro possessione militat.

Thef. XV.

Bonae fidei autem possessor perceptos fructus suos facit OMNES, tam naturales, quam civiles, & tam naturales in specie sic dictos, quam industriales. Quod ad civiles attinet, eos utique acquirit noster bonae fidei possessor, cum quoad intellectum iuris cum aliis fructibus pari passu ambulant, ita ut ex responsio *VLPIANI praediorum urbanorum pensiones pro fructibus accipiantur, in l. 35. de usur. add. l. 34. ibid. & mercedes a colonis acceptas loco fructuum esse; operas quoque servorum in eadem causa esse, qua sunt pensiones; item vecturas navium, & iumentorum,* scribit idem *VLPIAN. in l. 29. de hered. petit.* De fructibus industrialibus, quin eos bonae fidei possessor suos faciat, plane dubium non est. Circa naturales autem offendatur scrupuli sat magni atque graues. Nos in genere probare volumus nostram thesin, deinde, quae nobis obstare videbuntur, sollicite remoturi. Diximus bonae fidei possessorem

An etiam fructus naturales suos faciat bonae fidei possessor.

OMNES

od au

omnes perceptos fructus suos facere, hancue ad-
 fertionem probamus argumentis sequentibus:
 Primum adsunt clari & perspicui textus iuris.
 Deinde, vt iam supra probauimus, praecipua
 & adaequata acquisitionis fructuum ratio est
 possessoris bona fides, quae efficit, vt ob vim
 sui quasi domini haecenus tanquam verus do-
 minus omnes fructus adquirat, etiamsi in eos
 nullam curam atque culturam impenderit, vt
 IULIANVS probat in *l. 25. pr. §. 1. de usur.* Si
 textus iuris intuemur, agmen ducit *l. 48. pr. de
 acquir. rer. dom.* vbi PAVLLVS ICtus adperite do-
 cet, bonae fidei possessorem non tantum fructus
 industriales, qui diligentia & opera eius perue-
 nerunt, sed etiam naturales, qui sua sponte abs-
 que singulari cultura magnoue labore nascun-
 tur, suos facere. Ipsius textus verba iam supra
 in *Tb. 10.* adduximus. Vexare equidem hunc
 locum debuerunt omnes, qui se ex *lege obsta-
 te 45. de usur.* extricare non potuerunt, de qua
 paullo inferius, hinc etiam vocabulum *omnes*
 ibi a PAVLLO adhibitum noluerunt intelligere
 de omnibus omnino fructibus, sed de omnibus
 tantummodo industrialibus, siue industria ipsi-
 us bo-

us bonae fidei possessoris, siue tertii cuiusdam diligentia prouenerint; sed rectius PAVLLI mentem adsecuti mihi videntur, qui mecum per uoculam *omnes* naturales intelligunt, cum fructus industriales & naturales sunt membra sibi inuicem opposita, ergo etiam PAVLLVS particulam *omnes* fructibus industrialibus opponens, necessario intellexit naturales, praecipue si attendimus subiectam rationem: *quia quod ad fructus attinet, loco domini pene est.* Adhuc magis hanc adsercionem confirmat noster PAVLLVS in *ead.* l. §. 2. ubi foetus ouium, lac & lanam bonae fidei possessori adscribit, quod etiam facit CAIUS in l. 28. *de usur.* atqui constat, haec omnia ad fructus naturales pertinere. Imo oleam omnes ad fructum naturalem referre debent, quippe quae teste PLIN. *H. N. L. 15. c. 1.* nullam omnino culturam & curam desiderat, cui consentaneus est VIRGIL. quem excitat VINN. *ad §. 35. l. de rer. diu. n. 7.* & tamen olea, mox cum excussa seu percepta est, bonae fidei possessori adquiri, legitur in l. 13. *quib. mod. ususfr. amitt.* & l. 78. *d. R. V.* Denique quis negauerit, focnum ad fructuum naturalium classem pertinere,

dup

E

re, &

re, & nihilo lecius, pari ratione atque frumentum separatum, bonae fidei possessori vindicatur in *d. l. 13.* Ex hactenus igitur dictis planissime constare arbitror, bonae fidei possessorem, omnes fructus, quos percepit, quales demum sint cunque, suos facere. In alias autem partes ut irent Glossatores, & alii, subtiles etiam doctores, vid. BACHOV. *ad TREVTLER. disp. 15. lib. 11. Lit. E. §. F.* ansam praeuisse videtur famosa *l. 45. de usur.* Quaerit hoc loco POMPONIVS de coniuge possessore rei a coniuge donatae, & ait: *fructus percipiendo vxor vel vir, ex re donata, suos facit: illos tamen, quos suis operis adquisierit; veluti serendo: nam si pomum decerpserit, vel ex sylua caedit, non sit eius: sicuti nec cuiuslibet bonae fidei possessoris: quia non ex facto eius is fructus nascitur.* Ex hoc igitur POMPONII responso elucescere videtur, bonae fidei possessorem tantum fructus industriales adquirere, non etiam naturales. Sed, hoc textu non obstante, salua manebit nostra propositio. Nam POMPONIVS saltem de casu speciali agit. Nimirum quaerit de fundo coniugi a coniuge, constante matrimonio, donato, quo

quo casu cum improbaretur iure civili huius-
 modi donatio, *tot. tit. de donat. inter vir. &*
uxor. quaesitum fuit de fructibus ex eo fundo
 perceptis; num ad minimum eos donatarius
 lucraretur: In hac quaestione respondit POM-
 PONIVS, eum suos facere industriales, non et-
 iam naturales. Quamvis adhuc super est scrup-
 ulus, quem continent *ibid.* verba. *Sicuti nec*
cuiuslibet bonae fidei possessoris: in quibus, quod
 dictum fuerat de coniuge donatario, extendi
 ad quemlibet alium bonae fidei possessorem vi-
 detur. Sed haec verba neminem deterrebunt,
 si caute animaduertimus, ea non esse absolute
 intelligenda de *quouis* bonae fidei possessore,
 sed saltem de *quodam*. Non enim ait ICTUS,
nullius bonae fidei possessoris eos fructus fieri,
 sed *non cuiuslibet*; quasi dixerit POMPONIVS:
 Si coniux iste ex fundo donato perceperit fru-
 ctus naturales, dominium eorum non sit, neque
 ipsius coniugis, qui illos percepit, neque etiam
cuiuslibet alterius bonae fidei possessoris, in
 quem is coniux eos fructus naturales alienavit.
 Sane ICTi enunciatio non est vniuersalis, sed
 particularis. Sic qui dicit: *Non cuiuslibet ho-*
mini

mini contingit adire Corinthum, is tacite fatetur, alicui hoc contingere. Et simili modo nonster POMONIUS dicit, non cuiuscunque, i. e. non omnis rei venditionem esse, in *l. 6. de contrahend. emt. vend.* secundum distinctionem *l. 34. §. 1. cod. GOEDD. ad l. 119. de V. S. VINN. ad citat. §. 35. l. de rer. diu. FRANTZK. Exercit. 4. quæst. 7. n. 12. FACHIN. controuers. L. 1. c. 57.* Videmus igitur, in proposita *l. 45. de usur.* contineri tantummodo exceptionem a regula; atqui exceptio firmat regulam in casu non excepto. Sed quaeritur, cur in dicta facti specie coniux solum fructus industriales lucretur? respondemus: iura cum prohibent eiusmodi donationem inter virum & vxorem, coniux naturales suos facere non potest, nec valide in alium transferre, quoniam lex impedimento est. *l. 136. de reg. iur.* Attamen quia coniux non improbe, sed ex alterius coniugis voluntate fundum donatum possidet, licet inualido titulo; leges noluerunt ipsi omnes abiudicare fructus, sed reliquerunt ei industriales, praecipue quod propter hos coniux donator non multum pauperior factus, *arg. l. 3. pr. de don. inter vir. & vxor.*

uxor. & quia in fructibus his maxime respiciendum fuit ad donatarii singularem industriam, quam rationem ipse etiam POMPONIVS ante oculos habuit, ut patet e verbis: *Quos suis operis - - quoniam non ex facto eius is fructus nascitur.* Denique nec titulus, quo coniux donatum possidet, penitus inualidus atque inefficax est, cum constet, coniugem irreuocabile rei donatae dominium acquirere, si coniux donator in sua voluntate perseveret, nec eam ante mortem reuocet, *l. 10. § 25. C. de don. inter vir. & uxor.* Itaque coniugi donatario iura bonae fidei possessoris aliquo modo ut indulgerentur, aequitas suaſit. Porro nostrae sententiae, iuxta quam b. f. possessori etiam fructus *naturales* attribuimus, videtur ipse IVSTINIANVS in §. 35. *l. de rer. diu.* officere, per verba: *naturali ratione placuit. fructus quos percepit, eius esse* PROCVLTURA ET CVRA. Sed salua res est. Nam licet THEOPHILVS in sua *paraphrasi* Imperatoris verba solummodo de fructibus industrialibus accipiat, eumque multi alii sequantur, genuina tamen eorum interpretatio fructus naturales non excludit, cum *cultura & cura* non tam ad

fructus, quam ad totum fundum, quem coluit & curauit bonae fidei possessor, referri debet: & quem fugit, etiam fructus naturales requirere aliquam culturam & curam? curari debent pecora, prata, arbores, plantae & similia. Est igitur verus istorum verborum sensus hic: dignus est, qui acquirit fructus, i. e. comoda omnia & vtilitates fundi, qui bona fide subiit, & in se recepit incommodum culturae & curae illius fundi, *conf. GALVAN. de usufr. c. 28. n. 10. § 14.* Quae praeter hucusque memorata nostrae assertioni obijci possent, non magni erunt ponderis. Itaque finimus hanc controversiam, & concludimus cum *Bachouio ad Treutler. disp. 15. Tb. II. Lit. E. § F.* hanc disputationem magis in subtilitate quadam consistere, quam quod alicuius effectus magnopere esse videatur; siquidem constat, industriales iuxta ac naturales extantes restituendos esse: nec minus hoc constat, quod de consumptis etiam naturalibus bonae fidei possessor non teneatur, quod ipsi Doctores alias dissentientes ambabus, ut aiunt, manibus largiuntur, *vid. Gloss. in l. 35. de rei vindic. cum eos, neque dolo neque culpa desit possidere.* Theil.

Thef. XVI.

Huc vsque noster b. f. possessor omnes fructus perceptos fecit suos. Sed iam verus superuenit dominus, opportuno adhuc tempore, scilicet vsucapionis termino nondum praeter lapso, rem suam vindicaturus. In qua iam conditione erit bonae fidei possessor? Sane vsque ad litis contestationem inuiolata ei haecenus adserta iura permanent, a litis contestationis autem tempore omnes etiam omnino fructus, perinde vt alius malae fidei possessor restituere tenetur, cum sola litis contestatione possessor in hoc iudicio in mala fide constituitur, nec tum vlla inter malae & bonae fidei possessorem differentia admittitur, *l. 45. de rei vindic. l. 22. C. eod.* Quid in iudicio vniuersali iuris sit, habet *l. 25. §. 7. de hered. petit. conf. HARTM. PISTOR. p. 4. qu. 27. n. 1. seqq. CARPZ. p. 3. const. 32. def. 39.* Sed quomodo nostro bonae fidei possessori vsque ad litis contestationem iura omnia inuiolata permanent? Respondemus, vt percipiendo omnes fructus adquirat. Ergo sua sponte sequitur, fructus pendentes vna cum fundo domino restitutos esse, vt supra iam late demonstratum est

*Fructus
extantes
suos b. f.
possessor
facit reno-
cabilitate.*

est in *Tb. 13.* Imo vt mentem nostram clarius explicemus, quod ad ipsos fructus perceptos attinet, distinctione aliqua opus erit, vt ne bonae fidei possessori ob quasi dominium plus iusto largiamur, vero autem domino plus iusto praeiudicemus. Sunt equidem, qui vno ictu rem conficere volunt, adserentes, bonae fidei possessorem de fructibus perceptis domino vindicanti nullo modo teneri, siue consumti sint, siue adhuc extent, inter quos primas tenet DONELLVS in *comment. iur. ciuil. L. 4. c. 26.* & ne sine lege loqui videatur, prouocat ad *l. 27. de usufr.* vbi pro *extantes* legere vult *extantes*, sed contra omnium probatae auctoritatis exemplarium fidem. Imo si etiam concederetur talis lectio, tamen nihil per eam singulari Donnellianae opinioni accedere, cuiuslibet ipsum textum probioribus oculis inspicenti patebit, HARPRECHT ad *§. 35. I. de rer. diu. n. 52. seqq.* & qua iniuria *extantes fructus in l. 22. C. per pendentes* explicet, facile constare poterit ex eo, quod nusquam fructus *pendentes* opponantur *consumtis*, bene vero *extantes*, prout egregie probat FRANZKIVS *Exercit. 4. qu. 8. n. 7. seqq.* Missa igitur

igitur haec facimus, & potius ita statuimus: bonae fidei possessor fructus extantes domino superuenienti debet restituere: idque probamus per claros textus. Nam disertis verbis PAULLVS, bonae fidei possessorem fructus perceptos lucrari, ait, *si eos consumsit*, in *l. 4. §. 2. fin. re-gund.* ergo illos fructus perceptos, qui adhuc extant, non lucratur. Accedit eiusdem PAULLI responsum in *l. 48. pr. de acquir. rer. dom.* vbi bonae fidei possessor saltem *interim* fructus suos facere & *pene* loco domini esse dicitur. Imo quid liquidius esse potest *l. 22. C. de rei. vindic.* vbi Imp. DIOCLETIANVS & MAXIMIANVS expressissime rescripserunt hunc in modum: *Certum est, malae fidei possessorem omnes fructus solere cum ipsa re praestare: bonae fidei vero, EXTANTES: Sane tuto ita colligere possumus: Si bonae fidei possessor de fructibus consumtis non tenetur, sequitur, eum teneri de extantibus, vid. §. 35. l. de rer. diu. & §. 2. l. de offic. iud.* Et rectissime iura tantummodo dominium reuocabile in fructibus extantibus bonae fidei possessori indulserunt. Nam licet is bonae fidei priuilegia pro se adlegare queat, *l. 136. de reg.*

F

ur.

iur. fortius tamen debet esse ipsius domini prae-
 dominium, & fictio debet cedere veritati. Nam
 cum verus dominus iam fructuum dominus es-
 set, dum pendebant, etiam eorum dominus post
 separationem, quamdiu extant, manere debet,
 cum ei nil possit imputari, quo priuari debeat
 suo dominio. Hinc ob fructus extantes domi-
 no superuenienti utique dari debuit rei vindic-
 catio, *cum meum sit, quod ex re mea superest,*
cuius vindicandi ius habeo, CELSVS in l. 49. §.
 1. de rei vindic. Sed hisce obstare, & DONELLI
 sententiam antea adductam adiuuare videtur l.
 28. pr. de usur. vbi CAIVS: *itaque agni, ait, &*
boedi & vituli statim PLENO IVRE sunt bonae
fidei possessoris & fructuarii. Nam si pleno iu-
 re bonae fidei possessori, perinde ut fructuario,
 eiusmodi fructus percepti cedunt, eorum actio-
 nem, licet adhuc extent, superueniens domi-
 nus habere non poterit. Verum respondemus
 ita: bonae fidei possessor fit perceptorum fru-
 ctuum dominus *pleno iure*, id est, *in solidum*
 perinde ut fructuarius, sed exinde nondum se-
 quitur, bonae fidei possessoris dominium etiam
 irrevocabile statim esse. Nec obicem ponit bo-
 nae

nae fidei possessoris coniunctio cum fructuario, qui fructuum perceptorum dominium irrevocabile consequitur. Nam quotiens in iure bonae fidei possessor cum fructuario copulatur, toties haec comparatio in tantum admittenda, in quantum aliae leges expresse nullam disparitatem indicant: *Similes sunt possessores & fructuarii quoad fructus, sed non aequales*, inquit GALVANVS *de usufr. c. 25. n. 15.* deprehendimus enim in quibusdam fructuariorum, in aliis autem bonae fidei possessorum meliora esse iura, quae tamen plenius excutere, nostrum institutum non patitur. Sed instas: si bonae fidei possessor fructus extantes debet restituere, parum utilitatis reportat ex dominio, quod in omnibus fructibus perceptis ei supra tributum est. Verum quidni? Nam licet extantes debeat restituere, non tamen tenetur de consumtis; ut plenius *in Thes. sequente* dicitur. Imo quod ad ipsos fructus extantes pertinet, quorum *interim dominium* habet, non omni utilitate excidit bonae fidei possessor. Nam, quamdiu verus dominus non adparet, eos, amissa possessione, a quolibet alio possessore repetere potest.

est. Deinde pro lubitu iis uti, atque eos consumendo & vsucapiendo irrevocabiter suos facere potest, quae omnia non procederent, si nec eorum *interim dominium* haberet, FRANKIUS *Exercit. 4. qu. 7. n. 7.* Quid autem ratione impensarum & meliorationum tam in fructus, quam in ipsam rem hactenus a bonae fidei possessore factarum, iuris sit, si dominus superuenit, & rem vindicat, brevitatis studio praeterire cogor. Interim consuli possunt *l. 46. de usur. l. 5. C. de rei vind. l. 27. §. 5. l. 38. §. 48. de rei vindic. §. 30. l. de rer. divis. & expresso IOANNES GARSIAS de impensis & meliorationibus. add. LYNCKER vol. 1. resp. 148. §. vol. 2. resp. 154. §. 173. & illustris Dn. PRAESES resp. 73. §. resp. 224.*

Thef. XVII.

Quod tandem ad fructus consumptos atinet, statuimus, hos bonae fidei possessorem suos fecisse irrevocabiter, ita, ut domino rem suam vindicanti de his plane non teneatur, licet ex iis etiam locupletior factus sit, supra *Thef. XI.* Supponendum autem est, nos potius agere de bonae fidei possessore rei singularis, quam

quam vniuersalis, seu hereditatis, in quo vltimo leges aliter disponunt, tam ob hereditatis naturam, quam actionum inde fluentium indolem, l. 25. §. 11. & 18. l. 40. §. 1. de hered. petit. l. 1. & 7. C. eod. tit. STRAVCHIVS *Dissert.* 18. Th. 10. Noster igitur bonae fidei possessor fructus consumptos suos facit irreuocabiliter. §. 35. I. de rer. diu. ibi: & ideo si postea dominus supervenerit, & fundum vindicet, de fructibus ab eo consumptis agere non potest, quibus respondet, §. 2. I. de offic. iud. & l. 4. §. 2. fin. *regand.* Optima autem ratione hoc statutum est. Nam primum hi fructus, bona fide cum iusto titulo coniuncta, percepti, dein etiam bona fide consumti sunt, ita vt nec dolus, nec culpa bonae fidei possessori obiici queat, quod eos deserit possidere, cum haecenus in re tanquam sua versatus est. Et debet sibi imputare dominus, quod non citius in rem suam inquisierit, eamque vindicauerit. Sane vigilantibus, non dormientibus iura prospicere, cautum est in l. 24. in fin. quae in fraud. credit. Denique si per vsucapionem, seu consumptionem civilem, quae cum naturali, vt

fructus pro non amplius extantibus habentur,
 pari passu ambulat, verus dominus omne su-
 um ius omnemque actionem amittit, sequit-
 ur fructus consumptos irrevocabiliter suos fecis-
 se bonae fidei possessorem, *l. 4. §. 19. de usurp.*
& usucap. Nihil autem interest, quomodo
 consumptio fructuum contigerit, modo fructus
 apud bonae fidei possessorem non amplius,
 nec naturaliter nec civiliter, extant. Hinc pro
 consumptis fructibus etiam haberi debent,
 quos bonae fidei possessor alienavit, licet hi
 fructus forsitan apud tertium hunc possessorem
 adhuc inveniuntur, vel pretium ex fructibus
 redactum apud ipsum nostrum bonae fidei pos-
 sessorem extet, cum contra illum tertium nulla
 prodita sit actio, nec pretium in iudiciis singula-
 ribus in locum rei succedat, *l. 7. in fin. qui po-
 tior. in pign.* VINNIVS *ad §. 35. I. de rer. div. n.*
10. late THOMASIVS in disp. de iur. circa frument.
c. 1. n. 22 - - 35. BEYER in delineat. Instit. tit.
de rer. divif. n. 180. Ut vero per usucapionem
 fructus pro consumptis habeantur, ad excluden-
 dum dominum, iure civili requiritur triennium,
 iure Saxonico vero sufficit anni & diei spatium,

CARP-

CARPZOVIVS *p. 3. const. 32. def. 29.* vbi etiam quid in iudicio vniuersali iuris sit, indicat. Quod si itaque dominus superueniens de fructibus consumptis agere non potest, necessario sequitur, nec bonae fidei possessorem teneri, licet ex fructibus consumptis locupletior factus sit. Nam primo textus omnes, qui de consumptis fructibus loquuntur, generaliter disponunt, consumptorum fructuum nomine bonae fidei possessorem haud teneri, absque vlla distinctione, vtrum exinde locupletior factus sit nec ne; atqui lege non distinguente, nec nostrum est distinguere. Deinde fortissimum argumentum praebet *l. 4. §. 2. fin. regund.* vbi PAVLLVS clare dicit, *bonae fidei possessorem lucrari fructus*, si eos consumsit. Nam per haec verba absoluitur bonae fidei possessor ab omni actione intuitu fructuum consumptorum, licet iis locupletior factus sit, cum is vere lucrari videatur, qui locupletior redditur, & nemo sine lucro locupletari dici potest, VINN. *c. l. HARPRECHT. ad §. 35. l. de rer. diu. n. 67. seqq.* vbi adhuc alia argumenta inueniuntur, quae transcribere haud necesse arbitror, cum sen-

ten-

tentiam meam iam adducta satis saluent roborantque. Adde tandem, si placet, utilitatis publicae fauorem, qui vult litium ambages atque circuitus praecidi, quod sane fieri haud potest, si multum disputatur, an & in quantum ex fructibus consumtis bonae fidei possessor locupletatus sit, & qui modus computandi ineundus sit, quo liquida & euidentis locupletatio reddatur, *vid. omnino WERNHER. p. 1. Select. obseru. 318. n. 13. p. 601.* Quae in contrarium moueri solent, aut continent confusionem actionum realium, personalium & mixtarum, aut redolent principii petitionem. Sane BARTOLI argumentum ex aequitate naturali peti- tum: *neminem cum alterius damno fieri debere locupletio- rem*: obtorto collo huc trahitur. Nam considera bonam fidem & in acquisitione & in consumptione hoc loco necessariam, considera tituli iustitiam, considera culturam & curam, considera domini negligentiam, considera abbreviandarum controuersiarum forensium necessitatem, & facile videbis, naturalem istam regulam in nostro bonae fidei possessore limitandam esse. Sed restat quae-

quaestionum hucusque propositarum omnium
 difficillima, ex qua sola luce meridiana clarius
 constare potest, quam ambigua, incerta, atque
 vacillans hodierna iurium praxis sit. Illa au-
 tem haec est: An etiam hodie haec iuris roma-
 ni dispositio obtineat, quod de fructibus con-
 sumptis bonae fidei possessor, licet exinde locu-
 pletior factus sit, non teneatur? in fructibus v-
 lucaptis practici Doctores affirmatiuam sine
 haesitatione sequuntur, CARPZOV. p. 3. c. 32.
 def. 29. *Et qui ab eo adlegantur.* At in fru-
 ctibus alias consumptis, in duas partes abeunt.
 Alii statuunt, moribus bonae fidei possessorem
 de consumptis utique teneri, in quantum locu-
 pletior factus, praecipue ob rationem antea, de
 non locupletando aliquo cum alterius damno,
 adductam & confutatam, *vid. quos nominat*
 WERNHER. *supra c. l. n. 10. seq.* nam quod ad
 rationem attinet, quam CARPZOV. c. l. def. 28.
 n. 22. profert, magni ponderis haud est, ni-
 mirum dicit: *Quoniam consumptum non sit,*
quod in corpore patrimonii retinetur, Et de quo
quis factus est locupletior. Sed quis vnquam
 dixerit, illud demum consumptum esse, quod

G

ita

ita interit, vt plane non, ne quidem per acqui-
 pollens, amplius extet. Sane nummi consum-
 ti dicuntur, qui apud te accipientem non am-
 plius extant, licet ex iis praedium bono mer-
 catu comparaueris, & ex hoc contractu locu-
 pletior factus sis, l. 19. §. 1. de reb. cred. §. 2.
 l. quib. alien. lic. consumptum in nostra Thesi
 accipi debet non intuitu patrimonii diminutio-
 nis, sed intuitu abusus, interitus, & alienatio-
 nis. Imo, si CARPZOVII ratio concluderet,
 sequeretur, etiam vsucaptos fructus restituen-
 dos esse, quod tamen ipse negauit in *praeced.*
def. 29. Qui autem in horum ICtorum nu-
 mero ad constantem fori vsum vel consuetudi-
 nem receptam prouocant, audiri deberent,
 modo constantem fori vsum vel consuetudi-
 nem probare possent. Alii igitur, & quidem,
 meo iudicio, rectius, certius & firmiter adse-
 runt, hoc in casu a iuris romani dispositione
 recedendum haud esse; nam quod non abro-
 gatum est, cur stare prohibetur, arg. l. 27. C.
de testament. & lex promulgata vel semel re-
 cepta semper loqui censetur, nisi aliud introdu-
 ctum aut per consuetudinem, aut rerum per-
 petuo

petuo similiter iudicatarum auctoritatem, l. 38. de legib. atqui in nostro casu habemus certam legem, nimirum ius romanum in subsidium receptum, nec adest in contrarium lex germanica aut vniuersalis consuetudo, vel rerum perpetuo similiter iudicatarum auctoritas. Imo adfunt potius quamplurima praecudicia vsum iuris romani hoc in passu indicantia, IOANNES a SANDE decif. aur. L. 3. tit. 15. defn. 1. ARIUS PINELLVS ad l. 2. C. de rescind. vendit. part. 2. c. 4. n. 47. & 60. HARPRECHT ad §. 35. I. de rer. diu. n. 20. seq. ibique excitati quamplurimi. Quin & STRYCKIUS in Usu mod. Pand. ad tit. de R. V. rh. 12. DD. refert, qui dicunt, sennumquam vidisse praticari, b. f. possessorem condemnatum fuisse, in quantum locupletior factus. Hinc etiam WERNHER. c. 1. quid quaeso, inquit, in hac tanta incertitudine, vbi doctorum de contraria praxi testimonium tam varium ac multiplex est, consultius fuerit, quam iuri romano intrepide insistere, cuius non alia abrogatio est, quam per legem, aut consuetudinem contrariam, quae liquido doceri possit. Quibus momentis etiam impulsus Ordo ICto-

rum Vitemberg. saepius secundum iuris romani
sententiam apud eundem legitur respondisse,
& quidem exempli gratia *mens. Nou. 1698.*
hanc in modum: **Ob gleich einiger Rechts-
Gelehrten Meinung nach / auch die bonae
fidei possessores dasienige / in quantum ex fru-
ctibus perceptis & consumtis locupletiores sa-
cti sunt, zu erstatten gehalten; dieweil aber
dennoch die angezogene Doctrin in denen
Rechten nicht gegründet / immassen die de
iudicio vniuersali handelnde Textus iuris auf
die iudicia singularia nicht füglich zu ziehen/
und die Praxis contraria a iure communi, auf
welche sich einige beruffen / keines weges/
wie recht / dargethan und bewiesen / ic.**

Thef. XVIII.

Haec sunt, B. L. quae de iure fructuum
a bonae fidei possessore perceptorum, & iudicii
imbecillitas & temporis breuitas commentari
permiserunt. Enixe igitur te rogatum volo,
si quid vel a mente tua alienum, aut minus apte
dictum, vel aliquid omissum deprehendas, quae
tua est humanitas & beneuolentia, aequi
bonique consulas.

S. D. G.

V I R O

ERVDITIONE ET VIRTVTIBVS CLA-
RISSIMO, IVRIVM CANDIDATO
DIGNISSIMO,

CHRISTIANO FRIEDRICO
WINTERO,

S. P. D.

P R A E S E S.

Si nomen, quod geris gentiliti-
um, cum themate dissertatio-
nis tuae comparare liceat, non
sine omine hoc Tibi succur-
risset, illudque contigisset, au-
tumo. Nomen habes ab hyeme, anni tem-
pore

more, non tam colligendis, quam percipiendis
fruendisque fructibus apto. Et idem est, quod
prae se fert demonstratque disputatio tua,
thema, *de iure fructuum a bonae fidei posses-
sore perceptorum* ICtorum Doctorumque sen-
tentias sub examen reuocans, limatumque iu-
diciū ferens. Ita Thema, quod pertractan-
dum eligisti, cum nominē tuo optime con-
gruit. Sed conuenit quoque vtrumque statui
tuo quam pulcherrime. Id ipsum, quod in
charta ac disputatione tua doces, exemplo
tuo viuo probas confirmasque. Sicut nul-
lum alium, quam bonae fidei possessorem iu-
dicas dignum, qui fructus ex aliqua re perci-
piat; Ita & honoris, quo nunc ceu praemio
singularis industriae eruditionisque tuae ma-
ctaris, non alius quam bonae fidei, hoc est di-
gnus possessor existere voluisti. Illorum enim
minime consortio atque exemplo Te adiunxi-
sti, qui neglecto turpiterque perdito tempore,
colligendis doctrinarum scientiarumque fru-
ctibus consecrato, de hyeme aetatis suae viri-
lis ac senilis salutariter tranquilleque transigen-
da vix cogitant, turpissimis cupiditatibus con-
tenti,

tenti, & aliquando triste illud ingemiscere
coacti:

O mihi praeteritos referat si iupiter annos!

Sed potius sapientissimi Regum effatum Prou.
X, 5. secutus, nomineque tuo, excitatus in
ipso vernali aestiuoque tempore iuuentutis
tuae de hyeme aetatis secururae prudenter lau-
dabiliterque cogitasti. Non enim solum per
illud tempus, quo in hac ornatisimorum in-
geniorum sede commoratus fuisti, sed & post
illud, in eo fuisti totus, vt industria tua inde-
fessa eiusmodi colligeres doctrinarum scien-
tiarumque fructus, quos aliquando cum tuo
patriaeque salute percipere iisque ex animo per-
frui posses. Testatur de hoc praesens tua dis-
sertatio; testatur Facultas nostra, in conspectu
totius orbis litterati Licentiam Tibi conferens
summos in vtroque iure absque vltiori spe-
cimino capessendi honores. Testatur patria
tua ingensque clientum numerus, tibi gratu-
labunda applaudens; Testor & ego, de eru-
ditione tua solidissima prae ceteris satis edo-
ctus. Nihil igitur amplius addo, quam quod
Tibi

Tibi ceu honoris dignitatisque optimo iure
a nostro ordine collatae digno bonaque
fidei possessori ex animo gratuler, diuinam
que gratiam apprecer, vt industriae conditio-
nisque tuae impofterum percipias fructus v-
berrimos, exoptatiffimos, hyememque to-
tius vitae tuae experiare omnis benedictionis
spiritualis & corporalis fertiliffimam! Dab.
d. XIX. Sept. MDCC XXIV.

V I R O

NOBILISSIMO ET CONSULTISSIMO

CHRISTIANO FRIDERICO VVINTERO,
CANDIDATO DOCTVRAE DIGNISSIMO, AMICO
SVO CARISSIMO, GRATVLAVNDO
CALAMO

S. P. D.

NIC. GVILIELM. DRESSELIVS, D.

NIl non acerbum est prius, quam ma-
turum fiat, & tertianus est ager, a
quo multum frumenti speras. Ita et-
iam cum studiis nostris, mi caris-
sime VVintere, comparatum est. Et peracerba
enim

enim eorum initia nobis videntur, & magno,
eoque improbo labore opus est ad colendum
animi agrum, eumque ad disciplinas praepa-
randum. cantatissima quippe bonorum omni-
um admonitio est: VIRTUTIS MERCES SVDORE
PARATVR: qua docetur, omnibus neruis con-
tendendum, atque sedulo mentis, corporisue
viribus adlaborandum esse, quo virtutis fructus
ad maturitatem prouecti cum voluptate decerpi
& colligi queant. Sane virtutis praemia ad
industrialium fructuum classem pertinent: nec
eum ego hoc loco bonae fidei possessorem
existimo, qui absque omni studiorum cura &
animi cultura huiusmodi honores consecutus
est. Quae cum omnia veritati consentanea,
Tibique, Amice aestumatissime, longe notis-
sima sunt, etiam in exercendo legitimae scien-
tiae agro prudentem, & solertem agricolam
imitatus es, haud deterritus innumeris, nec ra-
ro acerbis incommodis, quae literarum secta-
tores subire coguntur. Nonne Tu apud pa-
rentem plurimum reuerendum huncce agrum
ceu noualem proscidisti, Altenburgi iterasti,
Ienae autem tertiasti, & optimo semine con-

H ser-

seruisti, haecque omnia ea assiduitate peregisti,
vt in arando haud saepius strigaueris? Itaque
mirum non est, quod iam vberrimam studio-
rum tuorum messem facis, &, cum iucunda
praeteritorum laborum recordatione, mato-
ros & dulces eorum fructus quotidie percipis,
quas inter in primis nominari meretur digni-
tas, quam Tibi hodierna die conferri video,
cuius genuina indoles est, vt non alium sapien-
te & docto ornare debeat. De hac igitur gra-
tulator Tibi vehementer, Tuque ea vtere ac fru-
ere ex animi sententia. Vale, etiam atque et-
iam vale, & mihi fauere perge. Dabam Ie-
nae e museo d. XXIII. Sept. M DCC XXIV.

SEr in der Themis Bau bewährten Grund ge-
gelegt,
Durch wohlgeübten Fleiß, denselben auch
vollführet,
Nach klugen Überschlag vollkommen ausgezehret,
Und von der Weisheit Schmuck erhabne Schätze
trägt;
Kan mit vergnügtem Geist die Zimmer denn bewohnen,
Worinn die Musen selbst mit Ehren-Kränzen lohnen.
Hiraa

Afrada theilt den Preis vergnügter Lorbern aus,
Und steckt auf solches Dach selbst die erkreuten Deyfer;
Die Tugend preist den Schmuck der so vollkommenen
Häuser

Und schenckt, zu dessen Zier, noch einen Blumen-
Strauß;

Darinnen sonderlich Viol und Nelken sehen,
Als die den Doctor-Huth gang ungemein erhöhen.

Ich sehe Sie, mein Freund, als ein Exempel an,
Da Dero Tugend-Bau Viol und Purpur ziehret,
Apollo steckt den Reif, der Ihrem Ruhm gebühret,
Auf das gedeckte Dach, durch die gewohnte Bahn.
Es will Gelehrsamkeit und Ruhm bey Ihnen bleiben,
Und durch geschickten Fleiß das Glück höher treiben,
Ich bin vergnügt und froh, bey diesem Ruhm-Ge-
bäu

Und wünsche, daß der Tag ein Anfang vieler Wonne,
Ein Muster vieler Lust, ein Glanz der neuen Sonne,
Ein Vorbild andrer Ehr, Ruhm und Ergößens sey,
So viel sich Striche hier in meinen Zeilen finden,
So offt müsse Sie ein neues Glück binden.

Hiermit empfehlet sich dem Herrn Lic. zu
hochgeneigten Andencken

Johann Ernest Creugnacher/
Paktor zu Roßbach.

H 2

Ein

In aufgeräumter Kopf, ein fleißiges Bemühen,
Ein Schatz voll Wissenschaft, und seltne Höf-
lichkeit,

Sind Sachen, welche stets was grosses nach sich zie-
hen,

Und dem Besitzer ist ein Ehren-Krang bereit.
Man siehet es an Sie, Beehrter Freund / mit Wun-
der

Astraa, der Sie sich von Jugend auf geweyht,
legt jetzt zu Dero Fleiß den allerbesten Zunder,
Durch Ehr und hohen Ruhm nach ausgestandnem
Streit.

Das Glück nun, so Sie an diesem Tag' erblicken,
Müß ein gewünschtes Licht, und guter Anfang seyn,
Darauf die Themis noch viel Preis und Ruhm wird
schicken,

Und Sie mit Fürsten-Gunst, und anderm Wohl er-
freun.

Solches wünschet von Herzen, und em-
pfehlet sich Ihnen zugleich bester
massen

Dero gehors. Diener

J. A. M.

Vt

Vl sol perpetuo radios emittit amoenos,
Umbraque consequitur Corpus opaca
suum;

Sic quoque virtutem sacri comitantur honores,
Gloria doctrinam non peritura manet.

Nulla dies, si secta cadit virtute decenti,
Quae non ad laudes tenderet, esse potest.

Quos igitur doctrina viros, studiumque probatos
Declarat, digni, qui celebrentur, erunt.

Cernis vt in sacris, quos ornat cura fidesque
Extollat felix palma, perennis honor.

Adde quod & reges, si quos doctrina probauit,
Iustitiaeque fides, condecorare solent.

Quidni sacra THEMIS genuinos legis aman-
tes
Tolleret egregio nomine, laude pia?

Ornaret seruo, violis & germine picto,
Immo & amicitiae symbola certa daret?

Prodis in exemplum WINTERE perennis
AMICE,
Quum tibi promeritum dat THEMIS ipsa decus.

Iustitiae studium, sollers, prudentia, virtus,
Doctrinae candor hoc peperere decus.

Qui

Qui ceu tu studium, virtutis tramite laeuis,
Iuris doctrinae qui penetrare tenet;

Non poterat triftis, quum praemia magnus
APOLLO
Solueret, excludi, quin pretium capiat.

Gratulor ergo tibi nomen, quod fufcipis ingens,
Gratulor & fpecimen quod dedit apta manus,

De DEVS aeternum, veneror quod pectore, numen,
Ut tua, quae peragis, facta fecunda fluant.

Perge modo frenue, felix iam porta reclusa eft,
Intra! porta patet; forsque parata tibi.

Patria, quae gaudet tanti fe poffe vocari
Digna VIRI mater; neectere ferta cupit,

Forfan & excelfo tua fors florebit in agro,
Quum fua fe magnis ars bene culta probet.

Ito bonis auibus, votorum quidquid habebis,
Ut fis damnatus NVMINA fancta precor.

Ita digniffimo Domino Licentiate honores
vtriusque Iurisque fpecimen, eruditionis
fingularis editum gratulari, fimulque om-
nigenam felicitatem apprecari voluit
debut amicus

M. C. H. L. I. S.

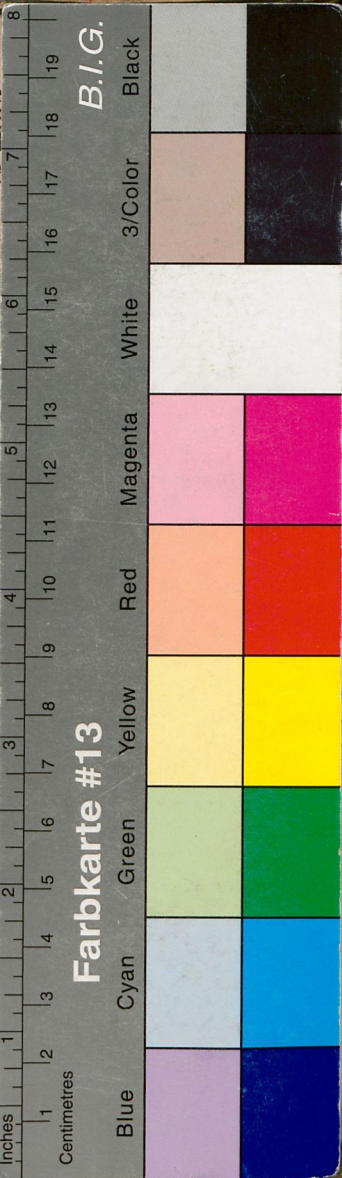
ULB Halle
003 920 380

3

5b.

DISSERTATIO INAUGVRALIS IVRIDICA ²⁶
DE
IVRE FRVCTVVM A BONÆ
FIDEI POSSESSORE PER-
CEPTORVM

^{1024,22^a}
QVAM
ADSPIRANTE DIVINA GRATIA
RECTORE ACADEMIÆ IENENSIS MAGNIFICENTISSMO
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO
DOMINO
VVILHELMO HENRICO

DVCE SAXONIAE IVLIACI CLIVIAE MONTIVM AN-
GARIAE WESTPHALIAE ET RELIQA

EX DECRETO
INCLVTAE FACVLTATIS IVRIDICAE
SVB PRAESIDIO

VIRI ILLVSTRIS ET EXCELLENTISSIMI
DOMINI

CHRISTIANI WILDVOGELII

ICTI CELEBERRIMI SERENISSIMI DVCS SAXO-ISENACENSIS CONSI IARI
INTIMI CVRIAE PROVINCIALIS ADESSORIS FACVLTATIS IVRIDICAE ET
SCABINATVS SENIORIS ITEMQVE IVRIS PVBLICI ET FEVDALIS NEC
NON CODICIS ET NOVELLARVM PROFESSORIS PVBLICI
ORDINARII

PATRONI AC PROMOTORIS SVI PIE COLENDI
PRO LICENTIA IN VTROQVE IVRE OBTINENDA
PVBLICAE ERVDITORVM DISQVISITIONI

IN AVDITORIO ICTORVM HORIS CONSVETIS ANTE ET POMER.
SVBIIICIT

CHRISTIANVS FRIDERICVS Winter/

ADVOC. RONNEB.
AD D. XVI. SEPT. M D CC XXIV.

IENAE, LITTERIS MVLLERIANIS.